



Original Research Article

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน
ในสถานศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

**Factors Affecting the Teaching Competence of Student
Teachers in the Bachelor of Education Program, Faculty of
Education, Uttaradit Rajabhat University**

บุญมัน ธนาสุวัฒน์^{1*}, วุฒินันท์ น้อยหัวหาด², & และรัชนีวรรณ วรรณกุลดิษฐ์³
Boonmun Thanasupawat^{1*}, Voottinanth Noiuhahad², Ratchaneewan Wankuldit³

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. รศ.บุญมัน ธนาสุวัฒน์*

**Assoc. Prof.Boonmun
Thanasupawat**

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
Faculty of Education, Uttaradit
Rajabhat University, Thailand.
Email: boonmun99@hotmail.com

2. อ.ดร.วุฒินันท์ น้อยหัวหาด

Dr.Voottinanth Noiuhahad

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
Faculty of Humanities and Social
Sciences, Uttaradit Rajabhat
University, Thailand.
Email: voo.nn@gmail.com

3. อ.รัชนีวรรณ วรรณกุลดิษฐ์

Raschaneewan Wankuldit

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
Faculty of Humanities and Social
Sciences, Uttaradit Rajabhat
University, Thailand.
Email: raschaneewan698@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research was to study 1) Factors affecting teacher competence of student teachers in educational institutions 2) Teacher competence level of student teachers in educational institutions 3) Factors affecting teacher competence and teacher competence of student teachers in educational institutions 4) Guidelines for developing teacher competence of student teachers in educational institutions Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University. The sample group used in the study was 4th-year student teachers in the Bachelor of Education program, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, first semester, academic year 2024, totaling 235 people. The purposive sampling method was used by specifying the sample size from the Krejcie and Morgan ready-made table using simple random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using a ready-made computer program. The statistical methods used were frequency distribution, mean, standard deviation, and multiple regression. The results of the study found that the level of factors influencing the teacher competence of the sample group was at a high level ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.28). The level of teacher competence of the sample group was at a high level ($\bar{x} = 4.31$ S.D. = 0.29). The factors influencing the teacher competence of the sample group, ranked by the highest mean, were: love and faith in the teaching profession (X_2), achievement motivation (X_3), social support (X_5), and attitude toward the teaching profession (X_1). They significantly influenced the teacher competence of the

คำสำคัญ

ปัจจัยที่มีอิทธิพล; สมรรถนะความเป็นครู

Keywords:

Influencing Factors; Teacher Competence

Article history:

Received: 02/06/2023

Revised: 13/08/2024

Accepted: 23/10/2024

Available online: 26/12/2024

How to Cite:

Thanasupawat, B. et al. (2024). Factors Affecting the Teaching Competence of Student Teachers in the Bachelor of Education Program, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University. *Journal Dhamma for Life*, 30(4), 375-394.

sample group at a statistical level of 0.01. The factor of planning and self-control (X_4) significantly influenced the teacher competence of the sample group at a statistical level of 0.05. The multiple correlation coefficient of prediction was 0.803, with a prediction efficiency of 64.40 percent. It can be written as a regression analysis equation as follows:

$$\hat{Y} = 0.683 + 0.220 (X_2) + 0.194 (X_3) + 0.118(X_5) + 0.140 (X_1) + 0.098 (X_4)$$

The guidelines for developing teacher competence of the sample group, ranked in 5 order of frequency, were: learning one's own strengths and weaknesses and applying them to benefit (frequency = 178), learning about one's own skills, abilities, and areas that need to be improved (frequency = 173), knowing how to integrate learning management into all activities (frequency = 142), fostering a positive attitude towards the teaching profession and seeing the importance of being a true teacher (frequency = 141), and participating in various activities organized both inside and outside the university to develop teacher competence before going out to practice teaching (frequency = 133), respectively.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) ระดับสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูกับสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4) แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 235 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน แบบทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิธีการทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.28) ระดับสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$ S.D. = 0.29) และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากมก ได้แก่ ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู (X_2) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ด้านการสนับสนุนจากสังคม (X_5) และด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู (X_1) มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครู

ของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยด้านการวางแผนและการควบคุมตนเอง (X_4) มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณการทำนายเท่ากับ 0.803 มีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 64.40 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.683 + 0.220 (X_2) + 0.194 (X_3) + 0.118(X_5) + 0.140 (X_1) + 0.098 (X_4)$$

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างโดยเรียงลำดับความถี่ 5 อันดับ ได้แก่ การเรียนรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองแล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ (ความถี่ = 178) การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะความสามารถ และจุดที่ตนเองต้องปรับปรุงแก้ไข (ความถี่ = 173) การรู้จักวิธีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกกิจกรรม (ความถี่ = 142) การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและเห็นความสำคัญของการเป็นครูอย่างแท้จริง (ความถี่ = 141) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูก่อนออกฝึกปฏิบัติการสอน (ความถี่ = 133) ตามลำดับ

บทนำ

สมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในของปัจเจกบุคคล อันเป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐานในงานที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่นี้จะเป็นที่ประจักษ์หากปรากฏอยู่ในพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความสามารถและเจตคติในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนจะสำเร็จได้นั้นสมรรถนะของครูเป็นตัวแปรสำคัญ ซึ่งหลายหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดกรอบสมรรถนะของครูไว้เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพที่นักศึกษาวิชาชีพครูต้องถูกประเมินตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่กำกับ และประสานให้สถาบันผลิตและพัฒนาครูให้มีความพร้อม ในการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 และคณะกรรมการคุรุสภาได้กำหนดรายละเอียดของสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาให้การรับรองปริญญา และประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการ ประกอบวิชาชีพครูของสถาบันต่าง ๆ ที่เสนอให้คุรุสภารับรองตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศต้องผ่านการทดสอบ และ ประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู (กิตติยา รัศมีแจ่มและคณะ, 2566: 301)

การพัฒนาวิชาชีพครูจึงควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ออกไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ทักษะไปพร้อม ๆ กับทฤษฎี ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับยุคการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาวิชาชีพครูที่เน้นสมรรถนะเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลมิใช่เน้นหลักสูตรอิงมาตรฐานเช่นแต่เดิมนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (2553: 26-28)

ได้กำหนดให้ครูต้องมีสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในการปฏิบัติหน้าที่ประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะหลัก เป็นความรู้ ความสามารถที่ครูทุกคนต้องมีเพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนสมรรถนะประจำสายงานเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานเฉพาะทาง ได้แก่ 1) การบริหารจัดการจัดการ หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะความเป็นครูของผู้ประกอบวิชาชีพครูนั้น คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การได้รับการพัฒนาความรู้ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู ลักษณะงานที่ปฏิบัติ การสนับสนุนจากสังคม สภาพแวดล้อมในการทำงานการสร้างทีมงาน เป็นต้น (จำนง แจ่มจันทรวงศ์และคณะ, 2560; ธนิกานต์ สุขวัฒน์, 2560; สาวิตรี ฉายจิตต์, 2565; สิทธิพร หาญลำพิงและคณะ, 2566)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นหัวใจ สำคัญของกระบวนการผลิตครู จุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็เพื่อให้ นักศึกษาครูได้เรียนรู้จากการกระทำโดยการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนรู้ทฤษฎีทั้งในด้านเนื้อหาสาระและเทคนิควิธีอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเข้าใจและความคล่องตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เกิดความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครูรวมทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นครู ได้พัฒนาตนเองและฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูกับหน่วยงานผู้ใช้ครูโดยตรงเพื่อจะได้ ยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ครูให้ถูกต้องเหมาะสมตลอดไป (ธิดารัตน์ สมานพันธ์ และคณะ, 2564: 547)

ในปัจจุบันคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 4 ปี (พุทธศักราช 2562) โดยเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะและสอดคล้องบริบทท้องถิ่น มาตรฐานวิชาชีพครูที่ปรับใหม่ พ.ศ.2563 มาตรฐานวิชาชีพฐาน สมรรถนะของครูสภา 2561 สมรรถนะครูของกระทรวงศึกษาธิการ มคอ.1 ของครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์โดยนำมาหลอมรวมปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะที่เน้นปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี คณะครุศาสตร์ มีนโยบายในการยกระดับมาตรฐานและสมรรถนะบัณฑิตครูในแต่ละระดับชั้นปี โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกสาขาวิชาจัดการเรียนการสอนโดยเน้นบัณฑิตนักปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูให้สูงขึ้น โดยเปิดสอนไม่น้อยกว่า 14 สาขาวิชา เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ การประถมศึกษา การศึกษาปฐมวัย จิตวิทยาการแนะแนวและบรรณารักษศาสตร์ เป็นต้น หลักสูตรได้กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 3 ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลายื่นปีละ 90 ชั่วโมงและชั้นปีที่ 4 เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียนโดยเน้นการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาเอกที่สังกัด การวิจัยในชั้นเรียน การปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การทำหน้าที่สนับสนุนด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้การดูแลของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์

และมีคุณลักษณะของความเป็นครูเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป (ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครู, 2566: 4-5) ทั้งนี้มีการกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะหลัก สมรรถนะย่อยและพฤติกรรมบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู 3 ด้านได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครู, 2566: 17)

เนื่องจากการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรดิตถ์ที่ผ่านมา ยังไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในการปฏิบัติการสอนที่สถานศึกษา คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนและปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นอาจารย์นิเทศก์การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครู และแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตในรุ่นต่อไปและเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาให้เป็นผู้ที่สมรรถนะความเป็นครูผู้สอนได้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูกับสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะความเป็นครู

สาวิตรี ฉายจิตต์ (2565 : 46-49) ได้ศึกษาว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยา เรื่องต้นไม้งจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) ที่วิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีองค์ประกอบทางจิตที่เกี่ยวข้องอยู่ 8 ประการ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการ ได้แก่ สติปัญญา สุขภาพจิตและประสบการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอีก 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติ

คุณธรรม ค่านิยม และสัมพันธ์กับทฤษฎีสองปัจจัยของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานประกอบด้วย 2 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ครูผู้สอนมีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน และปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน และสรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ประกอบด้วยปัจจัย 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยจิตลักษณะหมายถึงลักษณะทางจิตใจของครูผู้สอน เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุม เจตคติต่อการประกอบอาชีพครู เป็นต้น และปัจจัยสถานการณ์ หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของครูผู้สอน เช่น การสนับสนุนจากสังคม ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ธนิกานต์ สุขวัฒน์ (2560 : 9-10) กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะความเป็นครูประกอบด้วยปัจจัย 2 ด้าน ได้แก่ปัจจัยด้านส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภาระงานสอน ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น และปัจจัยด้านจิตลักษณะ เช่น การได้รับการพัฒนาความรู้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุม เจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครู เป็นต้น

สิทธิพร หาญลำพิงและคณะ (2566 : 314) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผู้สอนในสถานศึกษาได้ประกอบด้วย 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง ทักษะเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครู เป็นต้น และปัจจัยสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนจากสังคม ลักษณะงานที่ปฏิบัติ เป็นต้น

จำนงค์ แจ่มจันทรวงศ์และคณะ (2560 : 273) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผู้สอนในสถานศึกษา ประกอบด้วยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตควบคุมตน ทักษะเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครู การสนับสนุนจากสังคมและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

สมรรถนะความเป็นครู

สมรรถนะเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลหรือเป็นไปตามเกณฑ์ ดังนั้นสมรรถนะความเป็นครูจึงเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่น

ธนิกานต์ สุขวัฒน์ (2560 : 8-9) กล่าวว่า สมรรถนะความเป็นครู หมายถึง พฤติกรรมซึ่งเกิดจากการรวมความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ทักษะ และแรงจูงใจของบุคคล ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่นเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

สาวิตรี ฉายจิตต์ (2565 : 29) กล่าวว่า สมรรถนะของครูผู้สอนหมายถึงคุณลักษณะความเป็นครู คุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้(Knowledge) ทักษะ

(Skill) ความสามารถ(Ability) ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งเกิดจากแรงจูงใจ อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายในและบทบาทที่

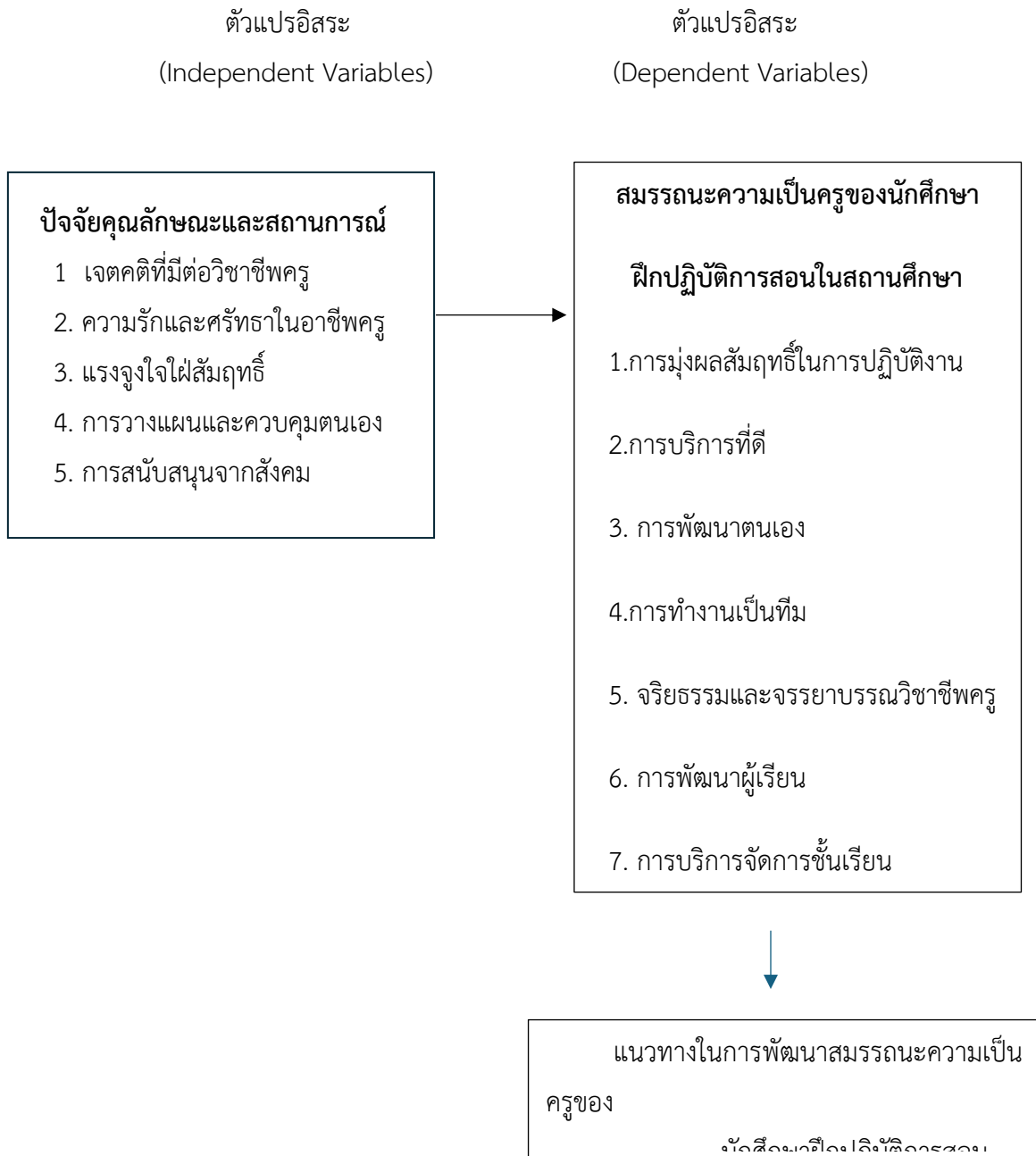
แสดงออกต่อสังคมที่แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมในการทำงานต่างกันประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะหลัก ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนสมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน

การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครูและความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 26-28) ได้กำหนดให้ครูต้องมีสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในการปฏิบัติหน้าที่ประกอบด้วย 2 สมรรถนะ คือสมรรถนะหลัก (Core Competency และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) กล่าวคือสมรรถนะหลัก เป็นความรู้ ความสามารถที่ครูทุกคนต้องมีเพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน 5 ประการ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนสมรรถนะประจำสายงานเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานเฉพาะทาง 6 ประการ ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะและสมรรถนะความเป็นครูดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งดังนี้



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 590 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากรโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan.1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 235 คนแล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครู 5 ด้าน ได้แก่ เจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู ความรักและศรัทธาในอาชีพครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การวางแผนและควบคุมตนเองและ การสนับสนุนจากสังคม
- 3) สมรรถนะความเป็นครู 9 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การพัฒนาผู้เรียน การบริการจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนและความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน
- 4) แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการให้เลือกตอบประกอบด้วยข้อความ 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ระดับชั้นที่ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครู ประกอบด้วยข้อความ 5 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู
- 2) ด้านความรักและความศรัทธาในอาชีพครู
- 3) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 4) การวางแผนและการควบคุมตนเอง และ

5) ด้านการสนับสนุนจากสังคมโดยใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วยข้อคำถาม 9 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อรวมทั้งสิ้น 45 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 6) ด้านการพัฒนาตนเอง 7) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 8) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนและ 9) ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครู เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้เห็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครู คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) โดยได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำคำถามทุกข้อไปใช้ได้ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.866 จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืนมา 235 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิธีการทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 136-141)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ คณะผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 62.70 มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.0 – 3.50 ร้อยละ 48.51 ระดับชั้นในการฝึกปฏิบัติการสอนการสอนเป็นระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 72.23 ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง (N = 235)

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. เจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู	4.40	0.37	มาก	1
2. ความรักและความศรัทธาในอาชีพครู	4.36	0.37	มาก	2
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.27	0.40	มาก	4
4. การวางแผนและควบคุมตนเอง	4.25	0.38	มาก	5
5. การสนับสนุนจากสังคม	4.32	0.33	มาก	3
รวม	4.32	0.28	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับปัจจัยทั้ง 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.28) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.37) ด้านความรักและความศรัทธาในอาชีพครู ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.37) ด้านการสนับสนุนจากสังคม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.33) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.40) และด้านการวางแผนและการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.38) ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง (N = 235)

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.25	0.13	มาก	9
2. การบริการที่ดี	4.35	0.41	มาก	2
3. การพัฒนาตนเอง	4.28	0.60	มาก	7
4. การทำงานเป็นทีม	4.35	0.38	มาก	3
5. จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.41	0.36	มาก	1
6. การพัฒนาผู้เรียน	4.29	0.38	มาก	6
7. การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.34	0.37	มาก	4
8. การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.30	0.41	มาก	5
9. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.27	0.40	มาก	8
รวม	4.31	0.29	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.29) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ

วิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.36) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.41) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.38) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.37) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.41) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.38) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.40) ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.40) และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรอิสระ	b	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	.683	.185		3.685	.000**
1. ด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู (X_1)	.140	.042	.175	3.366	.001**
2. ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู (X_2)	.220	.044	.282	4.980	.000**
3. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3)	.194	.038	.263	5.160	.000**
4. ด้านการวางแผนและการควบคุมตนเอง (X_4)	.098	.040	.127	2.452	.015**
5. ด้านการสนับสนุนจากสังคม (X_5)	.188	.043	.212	4.331	.000**
R=0.803, $R^2 = 0.644$, F = 82.9322, Sig = 0.000**					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง (Y) เท่ากับ 0.803 ($R=0.803$) แสดงว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านร่วมกันอธิบายความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับสูง และสามารถอธิบายสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้ร้อยละ 64.40 ($R^2 = 0.644$)

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาจากมากไปหาน้อยคือ ปัจจัยด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู (X_2) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ด้านการสนับสนุนจากสังคม (X_5) และด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู (X_1) มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับปัจจัยด้านการวางแผนและการควบคุมตนเอง (X_4) มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสร้างสมการถดถอยได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.683 + 0.220 (X_2) + 0.194 (X_3) + 0.118(X_5) + 0.140 (X_1) + 0.098 (X_4)$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.282 (X_2) + 0.263 (X_3) + 0.212 (X_5) + 0.175 (X_1) + 0.127 (X_4)$$

4 แนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง เรียงลำดับความถี่ 5 อันดับ ได้แก่ การเรียนรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองแล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ (ความถี่ = 178) การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะ ความสามารถ และจุดที่ตนเองต้องปรับปรุงแก้ไข (ความถี่ = 173) การรู้จักวิธีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกกิจกรรม (ความถี่ = 142) การสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและเห็นความสำคัญของการเป็นครูอย่างแท้จริง (ความถี่ = 141) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูก่อนออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (ความถี่ = 133) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ คณะผู้วิจัยนำผลการศึกษามาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ด้านพบว่า

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.28) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ด้านความรักและความศรัทธาในอาชีพครู ด้านการสนับสนุนจากสังคม ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านการวางแผนและการควบคุมตนเอง ตามลำดับ ทั้งนี้จากผลอาจเนื่องมาจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในระดับมากในหลายประเด็น ได้แก่ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่มีเกียรติมีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ครอบครัวยังให้การสนับสนุน และส่งเสริมปัจจัยต่าง ๆ ในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีความพยายามและมุ่งมั่นในการทำงานที่รับผิดชอบเสมอ มีแนวทางการดำเนินงานและมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อเป้าหมายที่ดีในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จำนง แจ่มจันทรวงศ์และคณะ (2560) พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผู้สอนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.43) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านทัศนคติต่อการประกอบ

วิชาชีพครู ด้านการมุ่งอนาคตควบคุมด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการสนับสนุนจากสังคม และด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธนิกานต์ สุขวัฒน์ (2560) พบว่าระดับปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.58) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการมุ่งอนาคตและและควบคุมตน ด้านทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพครูและด้าน การได้รับการพัฒนาความรู้ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สาวิตรี ฉายจิตต์ (2565) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.84) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการสนับสนุนจากสังคม) ด้านลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และด้านทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพครู ตามลำดับนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิพร หาญลำพอง และคณะ (2566) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอน ในสถานศึกษา อำเภอห้วยเม็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$ S.D. = 0.78) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านทัศนคติการประกอบวิชาชีพครู ด้านการสนับสนุนจากสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 ด้านพบว่า

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.29) ทั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะความเป็นครูในระดับมาก 3 อันดับแรกคือด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการบริการที่ดีและด้านการทำงานเป็นทีม โดยกลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะว่าได้รับการสนับสนุนและเข้าร่วมกิจการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ความของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพครู มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเต็มใจในการบริการยึดหลักความต้องการของผู้รับบริการเป็นหลัก มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมจากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากนโยบายของคณะครุศาสตร์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปีเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนานักศึกษา นอกจากนี้ยังมียุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง ในการส่งเสริมและสนับสนุนในการผลิตและพัฒนาครูโดยซึ่งให้มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะนักศึกษาทุกรายชั้นปีโดยองสมรรถนะตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับการจัดการเรียนการสอนและระดับการวัดและประเมินผล ส่งผลให้การขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนาครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างรวดเร็วประกอบกับกับผู้บริหาร คณาจารย์ผู้สอนให้ความสนใจ กำกับดูแลติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ได้กำหนดให้นักศึกษาแต่ละชั้นปีได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือปฏิบัติการ

สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษาตามสาขาวิชา จึงส่งผลให้นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมีสมรรถนะความเป็นครูทั้ง 9 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจุฑารัตน์ คชรรัตน์และคณะ (2562) ที่พบว่าสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01, \sigma = 0.60$) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำ และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของ แสงดาว คงนาวัง (2563) ที่พบว่าสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 0.78$) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี และด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของณอมศรี สีตะโกเพชร และคณะ (2564) ที่พบว่าสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46, S.D. = 0.40$) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับได้แก่ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ด้านการบริการที่ดี ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการพัฒนาตนเอง $\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.48$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ สาวิตรี ฉายจิตต์ (2565) ที่พบว่าสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .71$) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิพร หาญลำพิง และคณะ (2566) ที่พบว่า ระดับสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอห้วยเม็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .71$) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการสร้างสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างจากมากไปหาน้อย คือ

ปัจจัยด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู (X_2) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_3) ด้านการสนับสนุนจากสังคม (X_5) และด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู (X_1) มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับปัจจัยด้านการวางแผนและการควบคุมตนเอง (X_4) มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีความรัก ความศรัทธา มีความสนใจ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความต้องการประกอบอาชีพครูและได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวที่ให้ความรักความเข้าใจ เอาใจใส่และสนับสนุนทุนทรัพย์ตลอดจนได้รับการช่วยเหลือ การให้คำปรึกษามีโอกาสได้เรียนรู้กับคณาจารย์คณะครุศาสตร์ที่เป็นแบบอย่างที่ดีและอาจประทับใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของคณาจารย์หรือครูที่เคยสอนนักศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของจิตตรี จิตแจ่ม และจิตเจริญ ศรขวัญ (2562) ที่กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอน การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและการเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลที่ประกอบอาชีพครู มีอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา และอาจเนื่องมาจากนโยบายการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาครูทั้งจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่งในการขับเคลื่อนให้นักศึกษาหลักสูตร 4 ปีซึ่งเป็นหลักสูตรสมรรถนะโดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนและมีการวัดและประเมินฐานสมรรถนะตามนโยบายของมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของจำนง แจ่มจันทร์วงศ์ และคณะ (2560) ที่พบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนจากสังคม ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครู เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงราย โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของสาวิตรี ฉายจิตต์ 2565 ที่พบว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูและด้านการสนับสนุนจากสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 83.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิพร หาญลำพิงและคณะ 2566 ที่พบว่าปัจจัยด้านทัศนคติการประกอบวิชาชีพครูและด้านการสนับสนุนจากสังคม ร่วมกันทำนายสมรรถนะครูผู้สอนครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอห้วยเม็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ได้ร้อยละ 33.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรักและศรัทธาในอาชีพครู ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการสนับสนุนจากสังคม ด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู และด้านการวางแผนและการควบคุมตนเองโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะความเป็นครูในระดับสูง และสามารถอธิบายสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้ร้อยละ 64.40 จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคณะครุศาสตร์และหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะและสอดคล้องบริบทท้องถิ่น สมรรถนะของครูสภา 2561 และสมรรถนะครูของกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกสาขาวิชาจัดการเรียนการสอนโดยเน้นบัณฑิตนักปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูให้สูงขึ้น ดังนั้นควรนำข้อมูลจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีสมรรถนะความเป็นครูให้สูงขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างคณะครุศาสตร์ หลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ และสถานศึกษาที่นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติการสอนด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนานักศึกษาโดยการจัดอบรมและพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูและส่งเสริมปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะความเป็นครู เช่น เจตคติ ความรักศรัทธาในอาชีพครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สภาพแวดล้อม สิ่งสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาครูอยู่ในระดับสูง และสามารถอธิบายสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ร้อยละ 64.4 ดังนั้นคณะครุศาสตร์และคณะกรรมการผู้บริหารหลักสูตรควรนำผลการวิจัยดังกล่าวมาพิจารณาเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตเพื่อให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะความเป็นครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2) การวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาได้เสนอแนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูที่แตกต่างกันซึ่งแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับคณะและหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนจะต้องนำไปกำหนดกรอบแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและความต้องการพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูเพื่อนำรูปแบบมาพัฒนานักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 2) ควรมีการศึกษากับกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตหรือศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบและสรุปผลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อการสมรรถนะความเป็นครู
- 3) ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่ามีอิทธิพลต่อสมรรถนะความเป็นครูหรือไม่ เช่น ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความผูกพันต่อสถานศึกษา บรรยากาศสถานศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา รัศมีแจ่ม และคณะ. (2566). สมรรถนะในยุคการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 10(2), 301-318
- จิตตรี จิตแจ่มและจิตเจริญ ศรีขวัญ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติวิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 13(1), 23-36
- จุฑารัตน์ คชรัตน์ และคณะ. (2562). สมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9 วันที่ 20 – 21 กรกฎาคม 2561*, 347-358
- จำนงค์ จันทระแจ่มวงศ์และคณะ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผู้สอนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University (สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ)*. 10(1), 269-280
- ธนิกันต์ สุขวัฒน์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา)*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธิดารัตน์ สมานพันธ์ และคณะ. (2564). การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 13(2), 545-558
- ถนอมศรี สีตะโกเพชรและคณะ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 15 (2), 91-100
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครู. (2566). *คู่มือปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับอาจารย์นิเทศก์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี)*. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์: อุดรดิตถ์
- สาวิตรี ฉายจิตต์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 6(1), 248 - 257

- สิทธิพร หาญลำพิงและคณะ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอห้วยเม็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3(4), 308-321
- แสงดาว คงนาวัง. (2564). สมรรถนะความป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 5 (2), 48-60
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Cronbach, L.J., (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York: Harper & Collins Publishers.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.